RECULL DE LES ACTIVITATS ANUALS DE LA CAL

MEMÒRIA 2021

Llengua, cultura i llibertat!

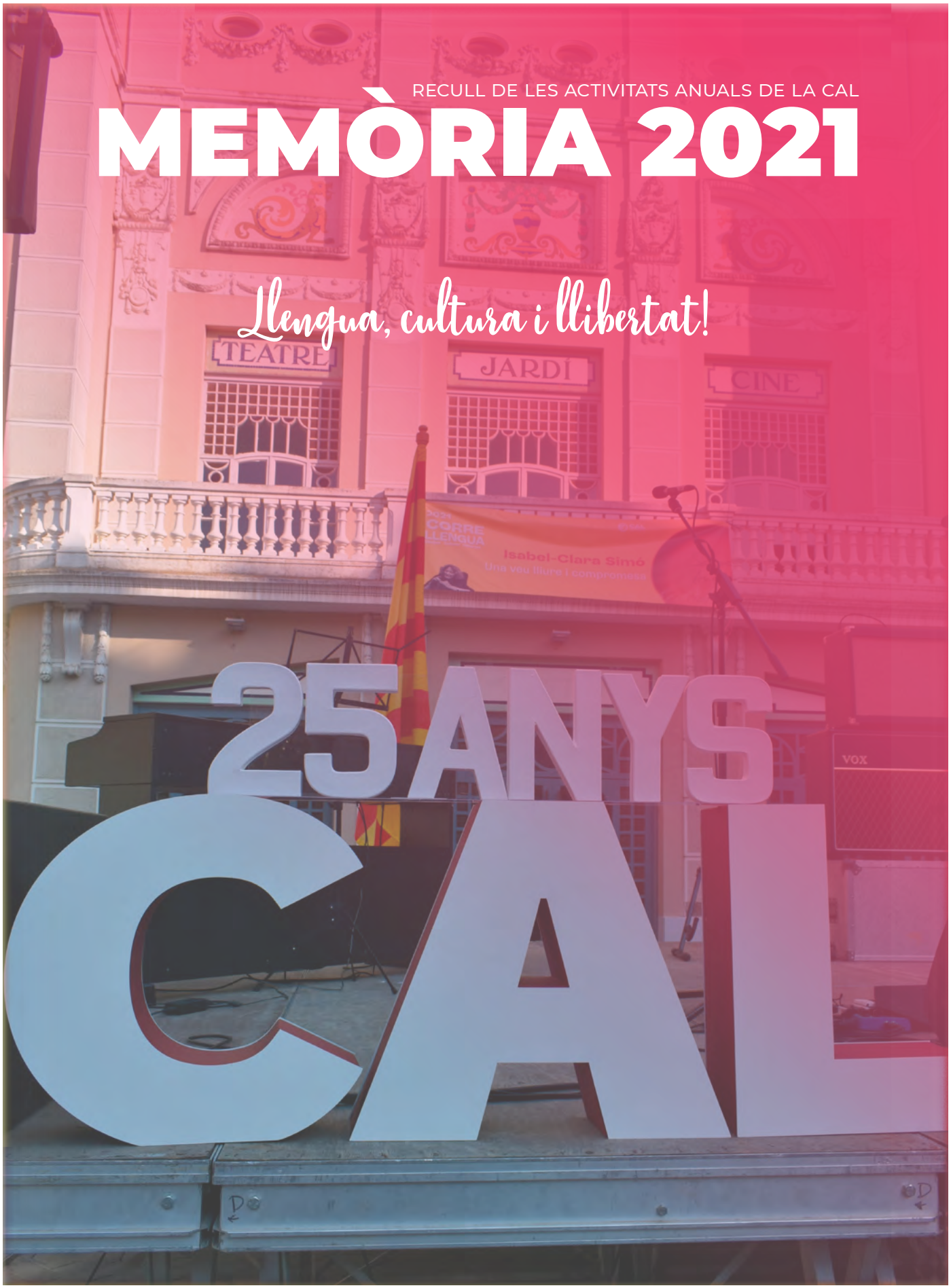

CAL

COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA

UNA APROXIMACIÓ A LA CAL

Què fem?

» Trepitgem el territori

» Creem xarxes

» Generem espais de relació social en català

» Divulguem la cultura catalana

» Difonem iniciatives afins

Què necessitem?

Les iniciatives que impulsem només són possibles gràcies a les aportacions privades i a la dedicació desinteressada de centenars de persones voluntàries i d'entitats col·laboradores.

De quins reptes partim?

» Increment de l'ús social del català

» Cohesió entre col·lectius de la societat catalana

» Consciència de pertinença a un país

Amb qui comptem?

Som presents en molts espais i àmbits diferents gràcies a la col·laboració i el suport de centenars d'entitats, organitzacions i col·lectius del país.

Què volem?

» Garantir un futur digne per la nostra llengua

» Presentar la cultura catalana tal com és: innovadora, integradora i desacomplexada

» Reivindicar la unitat i l'oficialitat de la llengua, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó.

2021
EN IMATGES

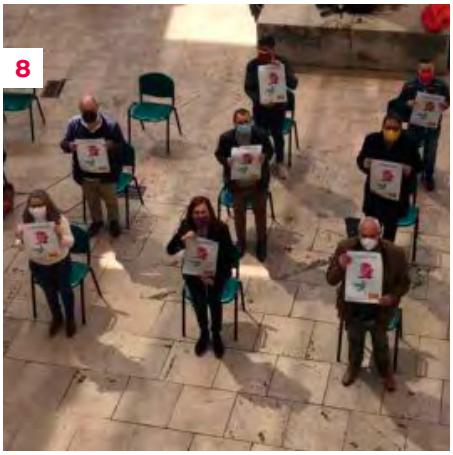

1. Acte central del Correllengua 2021.

4. Cartell del Concurs de Microrelats 2021.

7. La CAL ha donat suport a la campanya: *Als Països Catalans, en català* de l'organització Endavant-OSAN

2. El projecte Xerrem Junts ha recuperat la presencialitat i ha creat i mantingut nous grups virtuals

5. El Correllengua 2021 ret homenatge a Isabel-Clara Simó

8. La CAL ha participat en la campanya de Sant Jordi d'Enllaçats per la Llengua

3. Campanya del projecte Garbells de Llengua - Jardiners de la Parla.

6. La CAL ha signat el Manifest per l'audivisual català de Plataforma per la Llengua

9. La CAL ha firmat el compromís per la crisi educativa a les universitats

El Correllengua 2021

El Correllengua és la mobilització per la llengua i la cultura que, des del 1996, recorre tots els racons de la nació i mobilitza desenes de milers de persones amb una aposta lúdica, festiva, participativa, inclusiva i transversal.

Enguany, el projecte ha celebrat el seu vint-i-cinquè aniversari! Un quart de segle visitant centenars de viles, barris i ciutats d'arreu dels Països Catalans, gràcies a la implicació activa de moltes entitats i col·lectius que treballen conjuntament amb el suport de la CAL perquè el lema "Llengua, cultura i llibertat" s'escolti arreu, forjant-se així com un dels màxims exponents del treball en xarxa entre associacions culturals i d'àmbits diversos, agrupacions de cultura popular i tradicional i persones d'arreu.

I és que després d'un any complicat sacsejat per una pandèmia mundial, el Correllengua ha tornat amb molta força!

+ de 40 Correllengües celebrats arreu dels Països Catalans.

+ de 25 mocions de suport aprovades per ajuntaments i consells comarcals.

+ de 400 entitats vinculades al projecte, que han realitzat al voltant de 200 actes

Una edició en homenatge a Isabel-Clara Simó

Com cada any, la CAL tria la figura a homenatjar de l'ampli ventall d'il·lustres personatges de les lletres i la cultura catalanes que hagin traspassat i es commemori una data assenyalada del seu naixement o mort. Enguany, el Correllengua ha tingut com a gran protagonista l'escriptora, periodista i activista política Isabel-Clara Simó, un any després del seu traspàs. Compromesa amb la defensa de les classes més desfavorides, la immigració, el feminisme i l'amor a la pàtria, plasmava en les seves obres el seu desig d'assolir una societat més equitativa, fomentant una actitud crítica a tots els seus lectors.

Parlar català és convidar. Convidar és conviure

El Correllengua 2021 també va voler reivindicar els objectius inicials de la seva creació amb l'impuls de la campanya "Parlar català és convidar, convidar és conviure", amb l'objectiu de reivindicar el català des d'una perspectiva social, per fer-ne evident el potencial cohesionador i el paper que de ha de desenvolupar per tal de generar una identitat col·lectiva en una societat diversa com la nostra.

Recursos que hem posat a disposició dels organitzadors locals

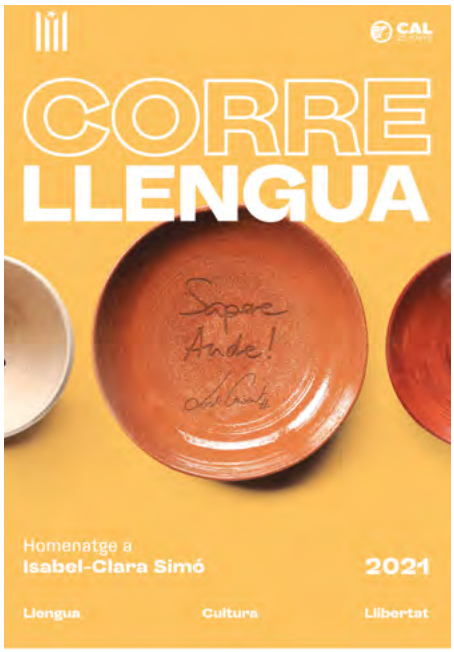

El 27 de maig va tenir lloc una trobada virtual d'organitzadors del Correllengua amb l'objectiu d'aplegar els diferents col·lectius que acullen el moviment als pobles o als barris, oferir-los un espai per compartir estratègies organitzatives i presentar-los els diferents materials i recursos que la CAL posa a la seva disposició:

» Cartells genèrics i cartells muts del Correllengua 2021 per unificar la imatge del moviment, elaborats per Jordi Cuixart i Òmnium Cultural.

» Manifest redactat per la lingüista M. Carme Junyent, que de forma habitual es llegeix a tots els Correllengües.

» Portal web específic del Correllengua: *www.correllengua.cat*

» Pancartes i altres elements de marxandatge d'Isabel-Clara Simó.

» Exposició biogràfica d'Isabel-Clara Simó : "Isabel-Clara Simó, una veu lliure i compromesa".

» Jocs i recursos per a infants.

» Dossier d'activitats didàctiques per a les escoles: dossier dedicat a Isabel-Clara Simó.

» Dossier de jocs lingüístics.

» Infografia amb les línies bàsiques a seguir per organitzar un Correllengua.

» Moció de suport al Correllengua, enviat a ajuntaments i consells comarcals.

» Vídeos explicatius del moviment.

Acte central del Correllengua 2021 a Figueres

Els dies 9 i 10 de juliol va tenir lloc l'acte central del Correllengua 2021 a Figueres, ciutat on Isabel-Clara Simó va viure sis anys exercint com a professora de filosofia. Amb la col·laboració de la CAL Figueres, Òmnium Alt Empordà, ANC Figueres i la CAL Nacional, i gràcies a la participació de diverses entitats, es va coordinar tota la programació de l'esdeveniment:

» El divendres 9 de juliol es va fer la representació de *El compromís d'Isabel-Clara Simó* a càrrec del Taller de Teatre, i *Parlem d'Isabel-Clara Simó,* amb Josep Tero, Joan Gasull, Xixon Heras i Cristina Dalfó, moderat per Lourdes Godoy.

» El dissabte 10 de juliol al matí va tenir lloc la visita al Castell de Sant Ferran i a les Figueres d'Isabel-Clara Simó a càrrec de Joan Ferrerós. A la tarda Txe Arana va conduir l'Acte Central que va consistir en l'actuació de la coral Estem d'Acords, l'encesa de la Flama amb Mini-Stress, la lectura del Manifest a càrrec de l'escriptora Mercè Cuartiella i el Concert de 25è aniversari del Correllengua a càrrec de Cris Juanico.

Acte final del Correllengua 2021 a Perpinyà

» Dissabte 6 de novembre es va celebrar a Perpinyà, coincidint amb el tancament del Correllengua 2021, la Diada de la Catalunya del Nord. Sota el lema Obrim fronteres esborrem el tractat dels Pirineus, més de 2.000 persones es van manifestar pel centre de la ciutat. Guillem Dalmau, del col·lectiu 7 de novembre, i Jaume Marfany, president de la CAL, van participar amb els seus respectius parlaments, on es va destacar la importància de la feina extraordinària que es fa des del Nord. A més a més, durant el matí es va poder visitar la ciutat lliurement i gaudir d'un dinar comú de carmanyola.

Manifest del Correllengua 2021

L'any 2008 l'autora del Manifest del Correllengua va ser Isabel-Clara Simó. Les seves paraules clarividents ja alertaven del risc d'extinció del català i ens advertia: "Si no salvem la llengua, no salvarem el país". Fins a la seva mort no va parar d'alertar-nos: estem en perill de mort.

La seva clarividència, però, no la duia a aïllar-se ni a enrocar-se. Ben al contrari, reclamava que el català fos la llengua comuna de tots els catalans "vinguts de totes bandes del món". Ella volia, doncs, que el català fos una llengua per conviure, una llengua per compartir. I aquest somni no era gens forassenyat. En tots els territoris de parla catalana hi ha més gent que s'identifica amb el català que gent que el té com a llengua d'origen. Gent que ha fet seva la llengua encara que no els l'hagin transmès familiarment. I aquest és un present que no podem malbaratar.

La diversitat que ens ha arribat ha estat un regal, una nova realitat que ens recorda que no som sols al món i que la tasca de revitalitzar les llengües subordinades arriba a tots els confins del planeta, perquè arreu hi ha gent que lluita per viure en la seva llengua. Però en aquesta lluita no hem d'estar sols perquè, quan una llengua es mor, tots hi perdem alguna cosa. És l'hora doncs d'apel·lar a la solidaritat dels parlants de llengües dominants perquè només amb el seu concurs aconseguirem restaurar l'equilibri ecolingüístic. Uns tenim la responsabilitat de preservar el llegat que ens han transmès i els altres de respectar-lo. Un llegat que no és només nostre, perquè totes les llengües són de tots. Totes ens aporten maneres alternatives d'explicar el món. Per això mateix al nostre compromís cal sumar-hi la companyonia de tots aquells que lluiten per la llibertat i la justícia parlin la llengua que parlin.

El 96% de la humanitat parla el 4% de les llengües. Aquest és el resultat de segles d'història en què uns pocs han volgut ocupar l'espai de molts. En aquesta confrontació el primer que els han arrabassat ha estat la llengua perquè no puguin recordar qui van ser quan eren lliures. Nosaltres encara hi som a temps perquè malgrat tot hem perpetuat fins aquí les llengües que s'han generat al nostre territori: el català, l'aranès i la llengua de signes catalana. Però no ens queda gaire temps i per això cal que reaccionem, que fem viure la nostra llengua amb tothom i en tots els entorns. I que la fem viure amb la consciència que, quan la compartim, estem donant el millor que tenim i estem dient: tu també ets nosaltres.

Maria Carme Junyent, lingüista catalana i membre del Grup d'estudi de les llengües amenaçades.

"La tasca no és fàcil, però és possible. No és fàcil perquè hem de vèncer un estigma que fa segles que dura. És possible perquè només ens cal parlar en la nostra llengua, sempre i arreu"

La tasca no és fàcil, però és possible. No és fàcil perquè hem de vèncer un estigma que fa segles que dura. És possible perquè només ens cal parlar en la nostra llengua, sempre i arreu. Isabel-Clara Simó ho va expressar clarament com un dels seus bons desitjos: "Aquest any hauries de dedicar algun esforç a salvar la teva llengua, que està en perill d'extinció; per exemple, parlant-la."

Visca la diversitat i visca el Correllengua.

M. Carme Junyent,

Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades

El projecte Xerrem Junts

El projecte Xerrem Junts és una proposta per incentivar espais socials de trobada, comunicació i cohesió. Té com a objectiu promoure l'ús social del català parlat de ple dret, sobretot amb col·lectius i entorns distanciats de la llengua i la cultura, tot reforçant el català com a llengua d'acollida i com a vehicle per treballar la cohesió social, el diàleg intercultural, i l'apoderament personal.

Setmanalment, grups de persones que volen parlar en català i persones voluntàries que ja el parlen es troben per practicar-lo arreu del territori. Xerrem Junts és un projecte impulsat per la CAL des del 2008.

Valors del projecte

- Apoderament
- Comunitat
- Coneixement
- Diàleg
- Diversitat
- Igualtat
- Interculturalitat
- Horitzontalitat i cooperació
- Cohesió social
- Assertivitat

Els reptes del 2021

Aquest 2021 la CAL ha aconseguit que el projecte Xerrem Junts es mantingui en nivells d'activitat i volum de participació d'entorn el 60% amb relació al 2019, el darrer any de referència abans de la pandèmia de la covid-19.

Els objectius específics que s'havien plantejat per a 2021 s'han assolit tots. Els objectius del 2021 van ser els següents:

- Consolidar les trobades de conversa en línia (créixer en un 40% el nombre de grups en línia).
- Fidelitzar el voluntariat (disminuir en un 20% el nombre d'abandonaments de persones voluntàries; aconseguir que com a mínim un 80% de les noves persones interessades a fer el voluntariat es vinculin a algun projecte de la CAL).
- Visualitzar la tasca que fem al Xerrem Junts. Augmentar en un 50% les informacions susceptibles a ser notícia. L'Equip Gestor les comunica a l'equip de comunicació de la CAL perquè les puguin difondre.
- Cercar l'equilibri entre el Xerrem Junts presencial i el virtual una vegada la covid-19 es controli (mantenir un 50% dels grups de conversa en línia; recuperar un 50% dels grups de conversa presencials que hi havia abans de la pandèmia; crear les bases per créixer de manera estable al Tarragonès).

"Cap al mes de maig vam començar a posar-nos en contacte amb entitats i guies per esbrinar les possibilitats de represa en acabar l'estiu dels grups presencials mentre es mantenien els virtuals. El resultat de l'any ha estat molt satisfactori: prop de 150 grups, una seixantena dels quals d'estrena, conduïts per 130 guies, i un treball voluntari de més 5.000 hores. L'experiència de conveni a tres bandes que s'havia dut a terme al Tarragonès al 2019 —Consell comarcal, APELLC de la URV i la CAL— s'ha consolidat i ens assenyala un camí: el de l'extensió del projecte per les comarques catalanes fent atenció a la gent de poblacions menors, sovint allunyades de recursos formatius. Ens hem proposat millorar els contactes dels xerraires amb el capital social català, és a dir, encoratjar-los perquè coneguin, visitin i participin en iniciatives del mateix entorn on el català sigui vehicular. I ja hem posat fil a l'agulla".

Jordi Esteban – Coordinador del projecte Xerrem Junts

D'aquesta manera, la CAL ha continuat impulsant els espais socials de trobada i comunicació en català. Tot i la pandèmia s'ha aconseguit mantenir actiu el Xerrem Junts, s'ha consolidat la nova línia virtual i s'ha mantingut una base sòlida de persones voluntàries i usuàries, assolint les següents xifres del projecte Xerrem Junts:

- 147 grups de Xerrem Junts
  - 64 grups Junts
  - 39 grups Junts Avançat
  - 43 grups Xerrem
- 59 grups de Xerrem Junts oberts nous el 2021
- 17 grups Xerrem Junts virtuals
- 77 grups Xerrem Junts que han fet sessions en línia
- 4 grups Xerrem Junts amb presència internacional
- 3 grups Xerrem Junts que han atès menors migrats sols
- 4891 hores anuals de conversa en català entorn del Xerrem Junts
- 77 entitats han allotjat grups Xerrem Junts
- 13 entitats incorporades el 2021
- 130 persones voluntàries del Xerrem Junts
  - 68 persones voluntàries del Junts
  - 36 persones voluntàries del Junts Avançat
  - 42 persones voluntàries del Xerrem
  - 4 persones voluntàries de Garbells de Llengua

Diàleg intercultural amb el Xerrem d'Arreu

El Xerrem d'Arreu és un programa de ràdio impulsat per la Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana (CAL), la Taula intercultural del Secretariat de Sants, Hostafrancs i la Bordeta i Sants 3 Ràdio.

Es tracta d'un espai per parlar amb gent vinguda d'arreu per tal d'aprendre sobre els processos migratoris i les dificultats i la riquesa que els acompanyen; reconèixer i mostrar la riquesa cultural existent als nostres barris i més enllà; mostrar el teixit social del territori i tot allò que sorgeixi, fomentant l'ús social del català i, per tant, treballant per la convivència, tot a partir del diàleg intercultural.

La pandèmia també va interrompre aquest projecte entre gener i setembre. Hi han participat un total de 16 persones, 8 dones i 8 homes provinents de diversos països, com la República Dominicana, Argentina, Bolívia, Senegal, Cap Verd, Espanya, Colòmbia i Mèxic.

Els Garbells de Llengua

Seguint amb la iniciativa creada el 2019, els Garbells de Llengua es van consolidant. És un projecte per prendre consciència lingüística dels catalanoparlants pel que fa a l'oralitat, estimulant més qualitat en la parla, un coneixement d'eines de consulta, la motivació per usar el català en entorns socials, d'oci i laborals, i el consum sovintejat i qualitatiu de productes culturals catalans.

Així, per revertir la tendència a l'empobriment del català oral, es treballa a través de diferents activitats i dinàmiques grupals – totes recollides en un dossier elaborat per la CAL – per atènyer un grau prou elevat d'atenció i una dedicada voluntat de canvi respecte a la correcció en la parla i, concretament, en les maneres de pronunciar, en el lèxic i en les estructures sintàctiques genuïnament catalanes. D'aquesta manera, hom s'habitua a copsar les irregularitats en la parla de la nostra llengua i a obtenir una major varietat de lèxic.

Espais de trobada que, des del 2020, s'han hagut d'adaptar totalment al format virtual. D'aquesta manera, des de la CAL s'ha buscat les eines per tal que el projecte continués prenent forma i solidificant, adaptant-se al context de pandèmia. Podem observar en les dades la gran acollida d'aquest projecte, que ha continuat creixent malgrat la situació.

S'han realitzat un total de 6 grups aquest 2021, sent un presencial i la resta, virtuals, amb un total de 60 garbelladors.

» Un total de 4 persones voluntàries fan possible Garbells de Llengua.

» La perspectiva de 2022 és crear 6 grups més per arribar als 10 a finals d'any.

VI Concurs de Microrelats

Per sisè any consecutiu la CAL va organitzar, amb la col·laboració de l'Escola d'Escriptura de l'Ateneu Barcelonès, el Concurs de Microrelats, el certamen literari que pretén contribuir al foment de l'ús de la llengua catalana a través de l'elaboració de relats breus escrits i orals, per tal de promoure la reflexió entorn la llengua i el país.

Com cada any, formaven el concurs dues categories:

» Categoria oberta: adreçada a qualsevol persona major d'edat. Les obres a presentar havien de girar entorn el lema "Llengua i resiliència".

» Categoria Xerrem: adreçada a persones majors d'edat que formin part d'un grup Xerrem o Parlem de la CAL. Les obres a presentar havien de fer referència al número "25", amb motiu de celebració del vint-i-cinquè aniversari de la CAL.

Un any més, la iniciativa va comptar amb molt bona acollida. S'hi van presentar un total de 71 textos (46 escrits per dones i 25 per homes).

Els premiats

Categoria oberta:

1r premi: *Com el seu pare,* de Joan Ayarte Garcías (Barcelona)

2n premi: *Arròs i sorra, de Xavi Carpena i Vilella (Centelles)*

3r premi: *Flânerie, d'Estel Caballé Costa (Torroella de Montgrí)*

Categoria Xerrem:

1r premi: *Por d'infantesa,* de Montserrat Serra Noé (Casal Català de Tolosa de Llenguadoc)

2n premi: *Mare Nostrum,* d'Ana de la Arena (Biblioteca Vapor Badia de Sabadell)

3r premi: *La vint-i-cinquena hora,* de Pierre Poncy *(Casal Català de Tolosa de Llenguadoc)*

En les primeres quatre edicions s'havia realitzat una trobada per tal de lliurar els premis als guanyadors del Concurs, tot generant un espai de trobada i cohesió entre els participants. Malauradament, un any més la situació epidemiològica ha impossibilitat generar aquest aplec de concursants. Tanmateix, per tal d'encomiar els premiats, es va fer un vídeo exposant els diversos relats vencedors, tant de la Categoria Oberta com de la Categoria Xerrem, amb parlaments inicials de Pep Ribas - president de la CAL, Jordi Esteban - membre del jurat del Concurs de microrelats, i Jordi Muñoz - membre del jurat del Concurs de microrelats i codirector de l'Escola d'escriptura de l'Ateneu Barcelonès. *Podeu veure el vídeo en el següent* enllaç.

L'Escletxa

La revista de la llengua i la cultura catalanes

L'Escletxa es pot llegir en format digital al web de la CAL i a la plataforma iQUIOSC.cat, el portal de les publicacions periòdiques en català.

XIX Premis Nacionals Joan Coromines

Els Premis Nacionals Joan Coromines són un projecte de la CAL impulsat des del 2002, on es reconeixen persones i col·lectius que hagin destacat pel seu compromís en la normalització de la nostra llengua, cultura i nació, i pretén ser un revulsiu que ens esperoni a seguir treballant per assolir el ple reconeixement de la nostra identitat nacional i de la nostra llibertat.

Enguany, l'organització de l'esdeveniment es va dur a terme al municipi d'Alella, amb la participació de l'Ajuntament, el Nucli territorial de la CAL a Alella i diferents entitats culturals del municipi. Ja a principis del gener del 2020 es van començar a dur a terme diverses reunions, però el darrer any l'acte es va haver d'ajornar donada la situació epidemiològica.

Afortunadament, aquest 2021 sí que s'ha pogut realitzar l'esdeveniment! A l'Espai d'Arts Escèniques Casal d'Alella. Unes 200 persones van assistir al XIX acte de lliurament dels Premis Nacionals Joan Coromines. La programació de l'acte, conduït pel periodista alellenc Albert Manyà, fou la següent:

- Vídeo d'Alella i de Joan Coromines
- Entrega dels guardons:

  a Dàmaris Gelabert en reconeixement al seu activisme en la promoció i divulgació de la música infantil al nostre país.

  a la Llibreria Quera pels més de cent anys al servei de l'excursionisme i la coneixença paisatgística del país

  al Diari de la Llengua per la seva tasca de divulgació de les nombroses iniciatives que es fan al país relacionades amb la llengua

  a Núria Cadenes en reconeixement al seu activisme pels drets i les llibertats dels Països Catalans

  a Cesk Freixas pel seu compromís amb el país a través de la música i la reivindicació nacional.
- Homenatge a la poetessa alellenca Mercè Giralt
- Actuació coral de la Polifònica Joia d'Alella
- Actuació musical del grup Kirias
- Cloenda a càrrec de Francesc Xavier Vila, secretari de Política Lingüística, i Marc Almendro, alcalde d'Alella.

1

2

3

1. Núria Cadenes, una de les guardonades, recollint el premi.

2. Cartell dels Premis Nacionals Joan Coromines 2021.

3. Foto final dels guanyadors.

25è aniversari de la CAL

Dijous 21 d'octubre a les set del vespre es van celebrar els **25 anys de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL)** a la Sala Oriol Bohigas de l'**Ateneu Barcelonès**. Col·lectius que treballen per la llengua catalana, personalitats destacades del món de la cultura i representants de diferents partits polítics van seguir l'acte des de les primeres files.

En un auditori ple a vessar es van recordar els projectes i campanyes que l'entitat ha dut a terme al llarg dels anys com el Correllengua, el Xerrem Junts, la campanya #ParlaCatalà i els Premis Nacionals Joan Coromines. L'esdeveniment, conduït per Òscar Dalmau, va comptar amb l'actuació de Marcel Pich, que va homenatjar el cantautor manacorí Guillem d'Efak, i dels germans Pau i Júlia Serrasolsas, membres del grup Ginestà, que van tocar algunes cançons ja conegudes i una d'inèdita: Laia. El lingüista Pau Vidal va reflexionar, amb un toc d'humor, sobre l'emergència lingüística en què es troba el català i la importància de mantenir viva la llengua.

Els guanyadors i guanyadores de les sis edicions del Concurs de Microrelats també van ser uns dels protagonistes de la nit. Se'ls va fer entrega del llibre *Microrelats. Grans històries* que recull tots els textos premiats en aquest certamen, organitzat juntament amb l'Escola d'Escriptura de l'Ateneu Barcelonès.

En la cloenda de l'acte, Jaume Marfany, president de la CAL, va agrair els esforços dels seus predecessors en la presidència de l'entitat. També va posar èmfasi en la feina incansable dels voluntaris i l'equip tècnic de la CAL i va destacar la presència de Marcel Vivet, condemnat a cinc anys de presó arran de la seva participació en una manifestació, a qui va voler expressar el suport de l'entitat en el seu cas i en el d'altres represaliats. Tant Francesc Xavier Vila, secretari de Política Lingüística, com Laura Borràs, presidenta del Parlament de Catalunya, en els seus discursos van voler emfatitzar la tasca de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua i la necessitat de seguir treballant per la plena normalització del català.

Tot l'acte va ser enregistrat en vídeo, deixant constància de la celebració.

Més informació:

cal@cal.cat

93 415 90 02
638 03 09 65

C/ Olzinelles 118
08014 Barcelona

@CAL_cat

@cal.llengua

CALcoordinadora

Des de la CAL treballem, des de fa 25 anys, de forma activa i en col·laboració amb un gran nombre de col·lectius perquè l'ús del català deixi de disminuir perillosament. Ens CAL la teva col·laboració per continuar treballant per la llengua i el país. Les aportacions privades són les que ens permeten existir i seguir impulsant iniciatives per millorar i defensar l'ús social del català a casa nostra.

www.cal.cat/fes-te-n-soci